

1. Fyrirkomulag Samráðsvettvangsins
2. Áskoranir og markmið
3. Þjóðhagsramminn
- 4. Inngangur að hagvaxtartilögum**
5. Opinber þjónusta
6. Innlend þjónusta
7. Auðlindageirinn
8. Alþjóðageirinn

Áður en tillögur vinnuhópa eru kynntar er vert að útlista nánar hvað markmið um 3,5% hagvöxt felur í sér

- Eru þetta raunhæf markmið?
- Hvaða forsendur þurfa að vera til staðar?
- Verða hagvaxtaráhrifin þau sömu í öllum geirum hagkerfisins?

Gert er ráð fyrir því að framleiðni- og fjárfestingabil gagnvart nágrannaríkjum verði brúað yfir tímabilið

Samsetning hagvaxtarmarkiðs Samráðsvettvangsins

Prósent, yfir tímabilið 2012-2030

Spá um hagvöxt á mann í nágrannaríkjunum¹

1,5

Umframvöxtur vegna framleiðnibils

0,9

Umframvöxtur vegna fjárfestingarbils

0,2

Markmið um hagvöxt á mann á Íslandi

2,6

Árleg mannfjöldaaukning á Íslandi²

0,9

Markmið um hagvöxt á Íslandi

3,5

Framleiðni var ~20% lægri á Íslandi en í nágrannaríkjum árið 2010

Fjármagn á mann var ~8% lægra á Íslandi en í nágrannaríkjum árið 2010

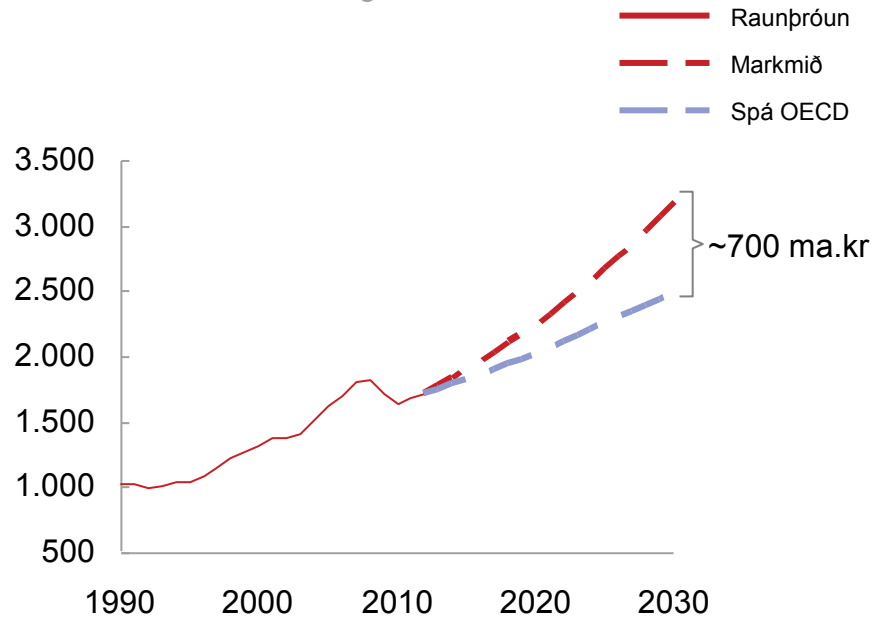
1 Spá OECD, meðaltal Norðurlandanna og Bretlands

2 Spá Hagstofu Íslands

Landsframleiðsla þarf að tvöfaldast fram til ársins 2030, mestmegnis í gegnum fjármagns- og framleiðniaukningu

Spá um þróun vergrar landsframleiðslu fram til 2030

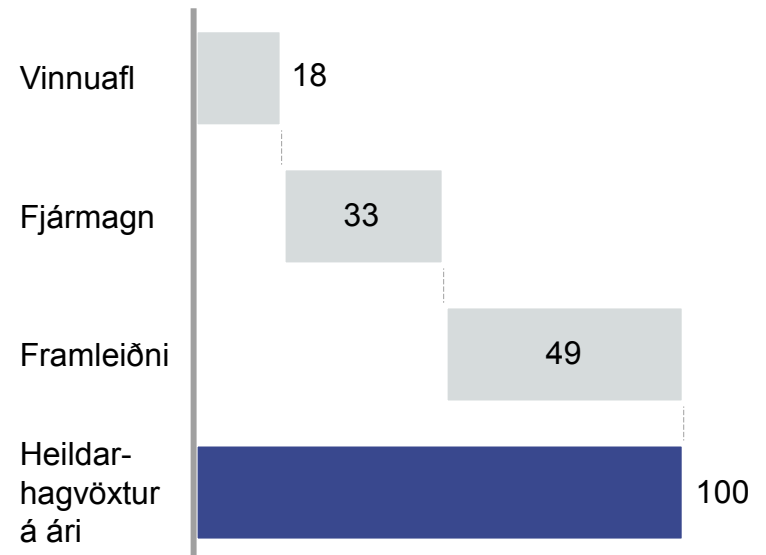
VLF, ma. kr á föstu verðlagi 2012

- Uppsafnaður munur á þeim hagvexti sem stefnt er að og hagvaxtarspá OECD er **~700 ma.kr á verðlagi ársins 2012**

Hagvaxtarframlag framleiðslupáttanna m.v. 3,5% markmið

Prósent af heild

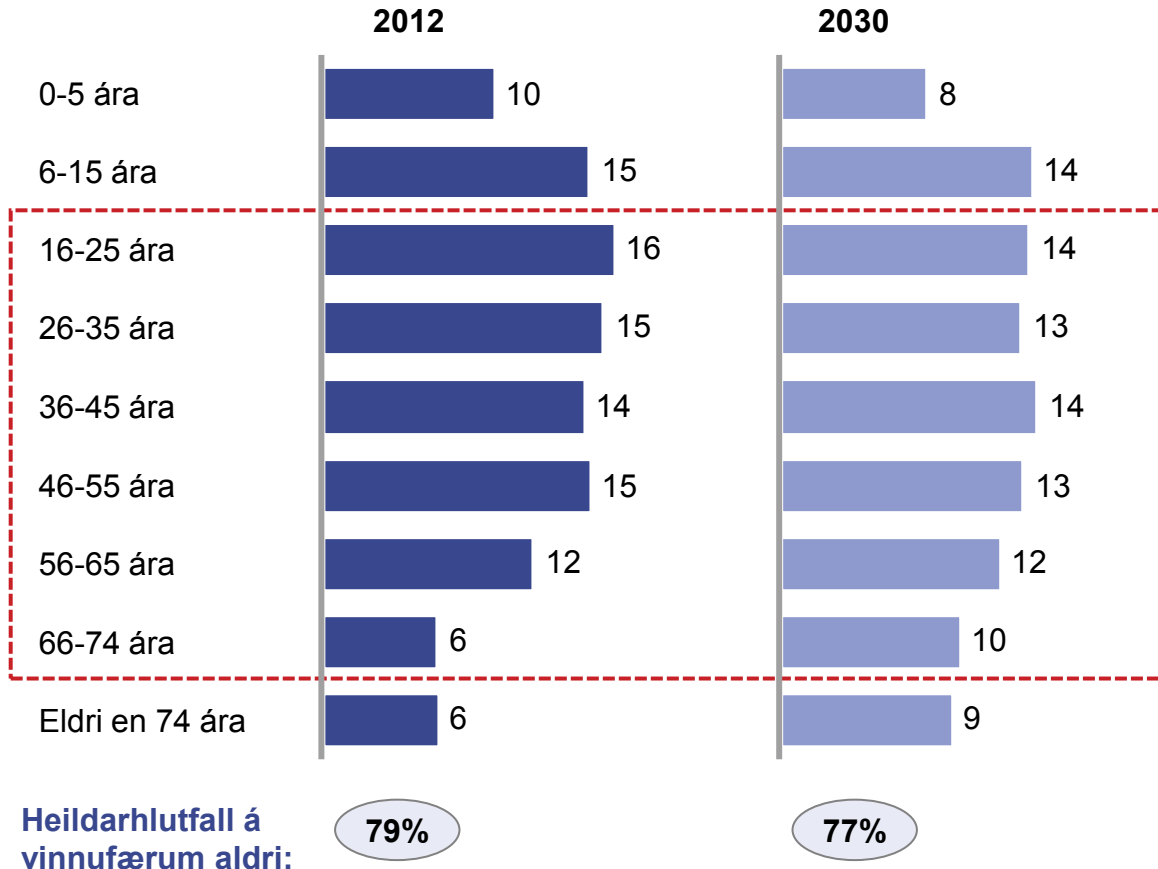
- Yfir **80% af framlagi til hagvaxtar** mætti rekja til aukningar á **fjármagni og framleiðni**

Gert er ráð fyrir að vinnuafli aukist um 0,9% á ári, en hagstæð aldurssamsetning styður við þá forsendu

Aldurssamsetning þjóðarinnar

Hlutfall af heild¹

☐ Á vinnufærum aldri

Meginforsenda

Vöxtur mannfjölda
=
Vöxtur vinnuafli
=
0,9% á ári

Eykur framboð vinnuafli

- Lengri starfsævi
- Stytting grunn- og/eða menntaskóla
- Erlent vinnuafli

Dregur úr framboði vinnuafli

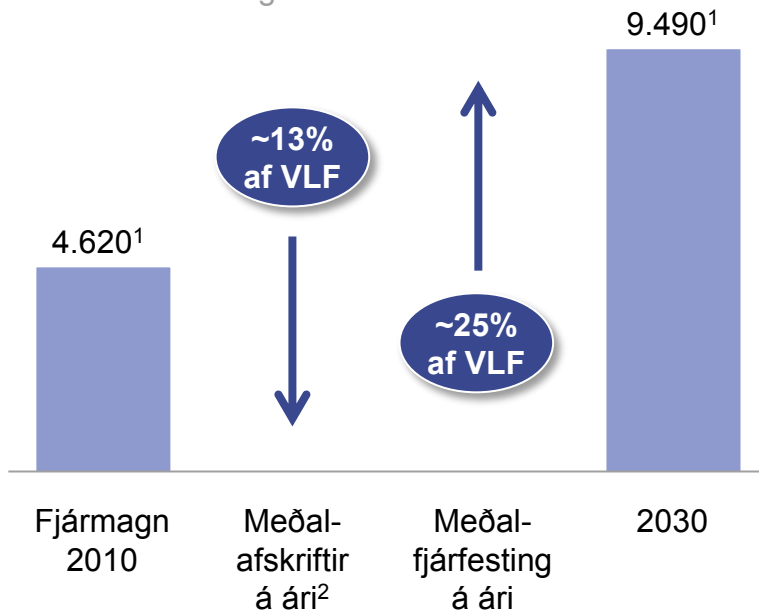

- Færri vinnustundir á ári
- Hærra hlutfall ellilífeyrisþega

Fjárfesting fram til ársins 2030 þarf að vera talsvert hærri en bæði núverandi hlutfalli af VLF og sögulegt meðaltal

Til að mæta afskriftum fastafjármuna og brúa fjármagnsbil þarf fjárfesting að nema 25% af VLF

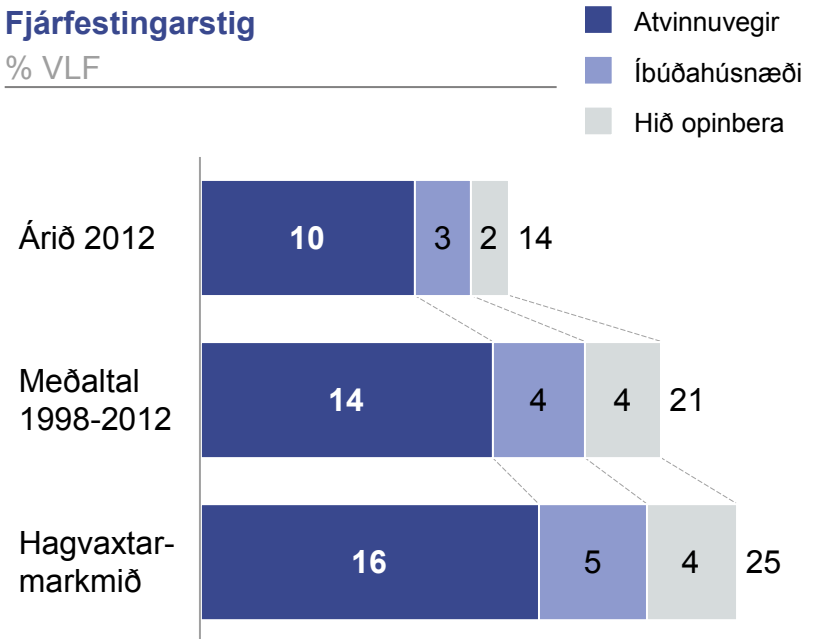
Ma. kr á föstu verðlagi 2012

- Miðað við 25% fjárfestingu myndi **fjármagn sem hlutfall af VLF aukast úr ~280% í ~300%** sem væri jafnt meðaltali nágrannaríkja okkar

Slíkt markmið er mjög metnaðarfullt útfrá sögulegu samhengi

Fjárfestingarstig
% VLF

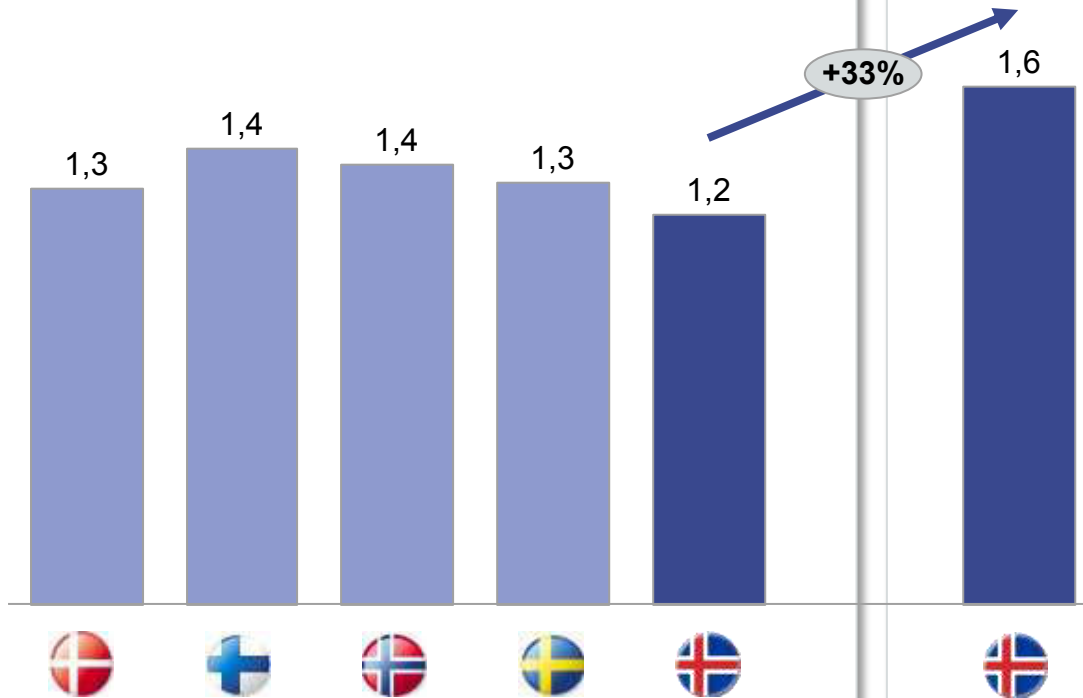

- Til að ná settu marki þyrfti fjárfesting að vera **4% af VLF hærri en meðaltal síðustu 15 ára og hækka um 9% af VLF frá núverandi stöðu**

Framleiðni þarf að vaxa hraðar en spár gera ráð fyrir, en lág framleiðni samanborið við nágrannaríki gefur tilefni til bjartsýni

Spá OECD um framleiðnivöxt Norðurlandanna

Árlegur vöxtur, prósent, 2011-2060

Markmið

Árlegur vöxtur, prósent, 2011-2030

Markmið

- Til að ná hagvaxtar-markmiði þarf **framleiðni að vaxa um ~1,6% á ári**
- Lægri fjárfesting kallar á meiri framleiðniaukningu

Núverandi staða

- Framleiðni er lág í samanburði við nágrannabjóðir og **Ísland ætti því að vera í góðri stöðu** til að ná sterkri framleiðniaukningu

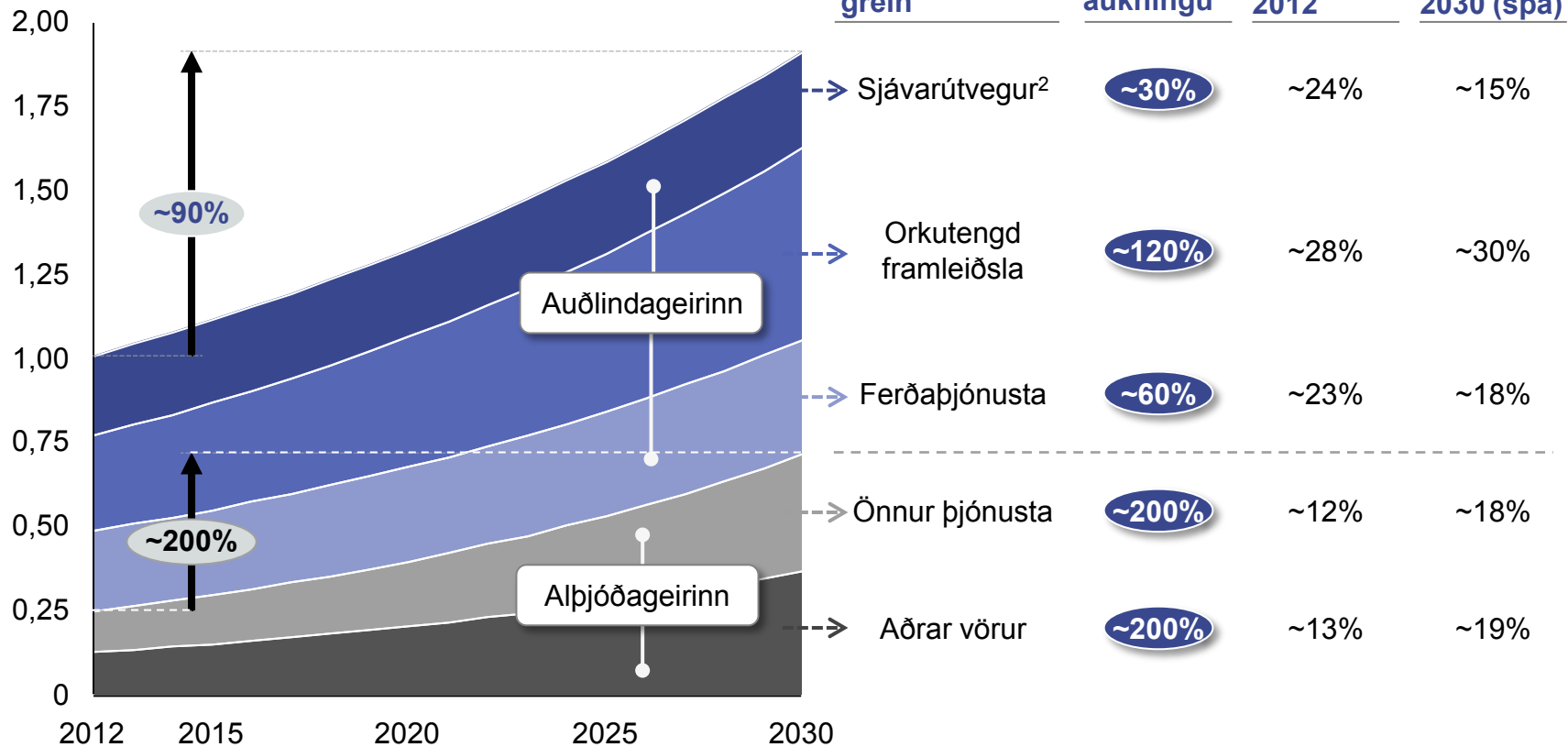
Helstu áhrifapættir

- Tæknistig
- Menntunarstig
- Samkeppnisumhverfi
- Opnanleiki hagkerfisins
- Innviðir og tengingar

Útflutningssamsetning þarf að breikka vegna vaxtarskorða auðlindagreina

Spá um útflutningsþörf miðað við 3,5% hagvöxt til 2030¹

Þúsundir ma.kr.

¹ Spá miðast við að hlutfall útflutnings af VLF haldist óbreytt

² Vörur sem tengjast sjávarútvegi í gegnum hráefniskaup frá útgerð eða fiskvinnslu eru flokkaðar undir aðrar vörur vegna alþjóðlegrar samkeppni. Snyrtivörur sem byggja á sjávarafurðum flokkast t.d. undir aðrar vörur

Vægi alþjóðageirans í samsetningu hagkerfisins þarf því að aukast til að markmiðin gangi upp

Þróun samsetningar hagkerfisins

Prósent af heild

Heildarstærð¹

1.633

3.173

167.400

198.900

4.620

9.490

Opinber þjónusta²

22

22

30

30

22

22

Innlend þjónusta

34

34

40

36

17

19

Alþjóðageirinn

13

18

15

19

9

10

Auðlindageirinn

30

26

15

15

52

49

2010

2030

2010

2030

2010

2030

Landsframleiðsla

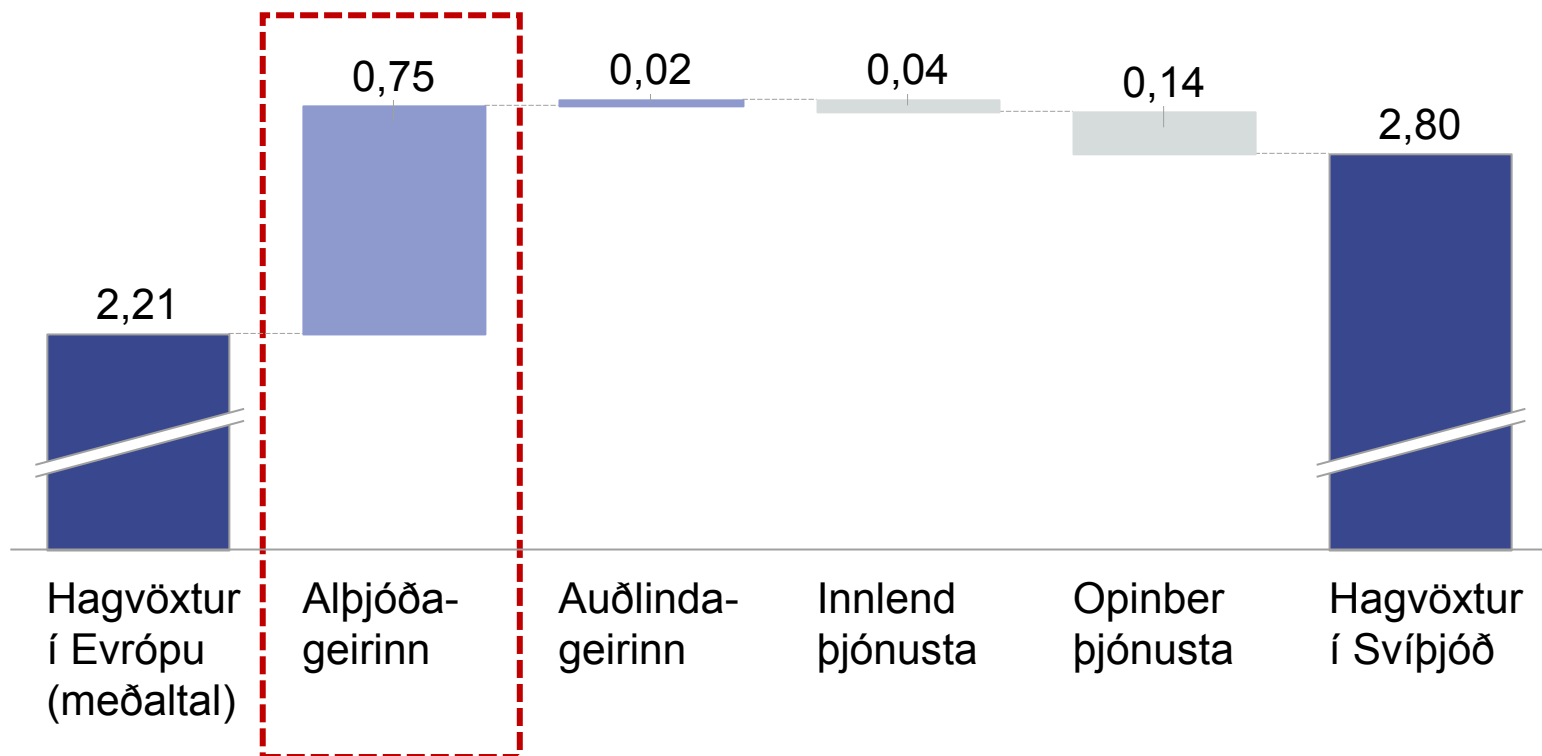
Vinnuafli

Fjármagn

Reynsla Svíþjóðar sýnir að alþjóðageirinn getur vaxið umfram aðra hluta hagkerfisins yfir lengri tímabil

Mismunur á hagvexti í Evrópu og Svíþjóð eftir geirum

Prósent á ári, 1993-2006

Samhliða þarf að tryggja að hagvöxturinn sé stöðugur og sjálfbær til lengri tíma litið

1. Innra jafnvægi

- Stöðugt efnahagsumhverfi, stöðugt verðlag og jafn hagvöxtur
- Fyrirsjáanleiki í rekstri fyrirtækja og hins opinbera
- **Þjóðhagsramma Verkefnastjórnar** er ætlað að stuðla að innra jafnvægi

2. Ytra jafnvægi

- Jafnvægi á utanríkisviðskiptum
- Sjálfbær þróun erlendra skuldastöðu
- Lykilforsenda ytra jafnvægis felst í framboðsdrifnum hagvexti þar sem **útflutningsgreinar vaxa í takt við hagkerfið í heild**

3. Sjálfbær auðlindanýting

- Ekki verði gengið á náttúruauðindir umfram það sem talið er sjálfbært og hagkvæmt
- Við mótnun tillagna sinna hefur verkefnisstjórnin litið á **sjálfbæra auðlindanýtingu sem strangt skilyrði**

Hagvaxtarmarkmið mun eingöngu nást með verulegum breytingum á öllum sviðum hagkerfisins

Með hliðsjón af þessari yfirferð er ljóst að um er að ræða **metnaðarfull markmið**

Það er nauðsynlegt að leggja ríka áherslu á **að hlúa vel að skilyrðum útflutningsgreina**

Ef markmið eiga að nást þarf að ráðast í **verulegar breytingar á öllum sviðum** hagkerfisins

Tillögurnar ná því yfir alla geira hagkerfisins

Aukin hagsæld á Íslandi

Innlend þjónusta

- Auðvelda aðgang að mörkuðum
- Nýta stærðarhagkvæmni
- Auka skilvirkni í reglusetningu og eftirliti

Auðlindageirinn

- Hámarka verðmæti í orkugeiranum
- Skapa aukin verðmæti í ferðaþjónustu
- Auka skilvirkni í auðlindagreinum

Alþjóðageirinn

- Tryggja aðgengi að hæfu vinnuafli
- Auka skilvirkni í þekkingar- og nýsköpunarþróun
- Auka fjárfestingu

Opinber þjónusta

- Sameina og efla einingar ríkisins
- Auka skilvirkni í innkaupum
- Tryggja skilvirkt menntakerfi

Þjóðhagsrammi

- Meginþættir hagkerfisins, þ.e. fjármál hins opinbera, peningamál, forsendur á vinnumarkaði og fyrirkomulag húsnæðismála